

19.4.2025

Aito avioliitto ry -yhdistys on pyytänyt oikeudellista lausuntoani.

Asia:

Iisalmen perussuomalaiset ehdottaa "aidolle avioliitolle" liputuspäivää kaupunkiin

1) Jutut mediassa

<https://www.is.fi/politiikka/art-2000011176550.html>

<https://yle.fi/a/74-20156200>

YLE: Iisalmen perussuomalaiset ehdottaa omaa liputuspäivää heteropareille rajatulle avioliitolle. Puolue teki valtuustoaloitteen asiaa ajavan yhdistyksen liputuspäivästä maaliskuun lopussa. Kyseessä on Aito avioliitto ry, jolla on oma lippu, jota voisi käyttää kaupungin lipputangoissa.

IS: Ainoastaan heteroparien välistä avioliittoa tukeva liputuspäivä olisi mahdollisesti lainvastainen. [- -] Liputuksen tavoitteena olisi tukea ainoastaan miehen ja naisen välille rajattua avioliittoa. (Toimituksen tekstiä)

Yhdenvertaisuusvaltuutettu Kristina Stenman kommentoi Ylelle, että aito avioliitto - liputuspäivä olisi helposti lainvastainen, sillä kaupunkien ja kuntien toiminta ei saa olla ristiriidassa yhdenvertaisuuslain kanssa.

- Kommentti: Eihän Vasemmistoliittokaan kampanjoi tasapuolisesti myös Kokoomuksen teemojen puolesta, vaan tuo esille omia teemojaan ja omia edustajiaan. Kumpikin ajaa laillisesti omia tavoitteitaan. Kun saamelaiset liputtavat saamelaisten liputuspäivinä omalla lipullaan, ei siellä tasapuolisesti vedetä samaan aikaan tai 8.4. salkoon myös romanien lippua.

YLE: – Kaupungin toiminnassa on noudatettava perustuslakia eikä toimintaa, joka olisi ristiriidassa yhdenvertaisuuslain velvoitteiden kanssa, voi hyväksyä.
(Yhdenvertaisuusvaltuutettu Kristina Stenman)

IS: Yhdenvertaisuusvaltuutettu Kristina Stenman kommentoi Ylelle, että aito avioliitto -liputuspäivä olisi helposti lainvastainen, sillä kaupunkien ja kuntien toiminta ei saa olla ristiriidassa yhdenvertaisuuslain kanssa.

- Kommentti: Yhdenvertaisuusvaltuutetun ei pitäisi olla syyllistymässä sellaiseen syrjintään

kunnan jäseniä tai Aito avioliitto ry:tä kohtaan, josta yhdistys jo 2024 voitti asiansa KHO:ssa. Eikä hänen tulisi lausua jostain yhdistyksestä kuulematta yhdistystä. Aito avioliitto ry kertoo internet-sivuillaan 28.4.2025, että kyseeseen tulevassa lipussa on vain piirretty kuva perheestä, mutta ei ole tekstiä eikä mitään yhdistykseen viittaavaa logoa.

Ylen jutussa oleva kuva Aito avioliitto ry:n Kasvurauha nuorille -kylistä ilmaisee laillista tavoitetta sekin.

YLE: <https://yle.fi/a/74-20144839>

Åhman perustaa näkemyksensä pridesta sosiaalisessa mediassa oleviin videoihin Helsinki Pridesta ja maailmalta.

– Videot eivät ole lapsille sopivia. Pelkään, millainen tapahtuma meille tulee. [- -]

Hän toivoo, ettei tapahtuma ”lähde lapasesta” eikä tapahtumassa olisi liikaa seksuaalista sisältöä tai alastomuutta.

Aito-termiä käytetään avioliiton alkuperäisestä, perinteisestä tarkoitussisällöstä. Samaa termiä aito ja alkuperäinen käytetään mainonnassa mm. Runebergin tortusta, Muurikka-grillistä, Valio-oltermannista, Coca-cola original taste.

2) Aito avioliitto ry

https://aitoavioliitto.fi/tietoa_meista/

Yhdistyksen tarkoituksena on edistää ja vahvistaa miehen ja naisen välisen avioliiton asemaa ja merkitystä aitona, erityisenä, luonnollisena ja pysyvänä instituutiona suomalaisessa yhteiskunnassa ja lainsäädännössä. Lisäksi yhdistyksen tarkoituksena on edistää lapsen oikeutta tuntea sekä isänsä että äitinsä ja olla heidän hoidettavanaan koko lapsuusaikansa mikäli mahdollista. Yhdistyksen tarkoituksena on myös edistää lapsen terveen sukupuoli-identiteetin kehittymistä siten, että pojan kasvua mieheksi ja tytön kasvua naiseksi tuetaan vahvistamalla sukupuolten luontaista erilaisuutta, sekä turvaamalla lapselle myös adoptiotilanteessa perhemalli, jossa lapsella on sekä isä että äiti.

3) Kuntalaki

Kuntalaki

1 § Lain tarkoitus

1 mom Tämän lain tarkoituksena on luoda edellytykset kunnan asukkaiden itsehallinnon sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumiselle kunnan toiminnassa. Lain tarkoituksena on myös edistää kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyyttä.

3 § Kunnan jäsen

Kunnan jäsen on:

- 1) henkilö, jonka kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta kyseinen kunta on (kunnan asukas);
- 2) yhteisö ja säätiö, jonka kotipaikka on kunnassa;
- 3) se, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa.

22 § (8.2.2019/175) Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä.

Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti:

- 1) järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä kuntalaisraateja;
- 2) selvittämällä asukkaiden ja kunnassa säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti asuvien tai oleskelevien palvelujen käyttäjien mielipiteitä ennen päätöksentekoa;
- 3) valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia kunnan toimielimiin;
- 4) järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun;
- 5) suunnittelemalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa;
- 6) tukemalla asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.

23 § Aloiteoikeus

1 mom Kunnan asukkaalla, kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä sekä sillä, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa, on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettujen toimenpiteet.

Hallituksen esitys:

Kuntalakia koskevasta hallituksen esityksestä 268/2014 löytyy seuraavilla hakusanoilla seuraavaa:

syrjintä / yhdenvertaisuus:

HE: Perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuusvaatimus koskee kaikkia lain soveltajia, myös kuntia. Perusoikeusuudistusta koskevan hallituksen esityksen mukaan säännökseen sisältyy mielivallan kieltö ja vaatimus samanlaisesta kohtelusta samanlaisissa

tapauksissa. Yhdenvertaisuusperiaate ja sitä täydentävä syrjintäkielto ovat keskeisiä periaatteita muun muassa kunnan yleisen toimialan rajojen määrittelyssä.

HE sivu 16: [Kunnan] Yleistä toimialaa on katsottu rajoittavan oikeuskäytännössä ja -kirjallisuudessa muotoutuneet periaatteet. Perinteisen toimialaopin mukaiset yleisen toimialan määräytymisperusteet ohjaavat ja rajoittavat sitä, mitä kunta voi ottaa hoitaakseen ja miten se näitä tehtäviä hoitaa. Osa näistä periaatteista on samoja kuin hallinnon yleiset oikeusperiaatteet, joista säädetään hallintolain (434/2003) 6 §:ssä. Näitä ovat **yhdenvertaisuus-**, objektiviteetti- ja suhteellisuusperiaate, tasapuolisen kohtelun vaatimus sekä harkintavallan väärinkäytön kieltö.

Lisäksi vakiintuneesti yleisen toimialaa rajoittaviksi periaatteiksi on katsottu oikeuskäytännössä seuraavat: asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, tehtävän paikallisuus, **yksityisen tukemisen kieltö**, hallinnon toissijaisuus ja työnjako muiden viranomaisten kanssa sekä spekulatiivisen toiminnan kieltö.

Yhdenvertaisuuden periaatteen mukaan kunnan on kohdeltava kaikkia kuntalaisia tasapuolisesti. Tarkoitussidonnaisuuden periaatteen mukaan kunta ei voi toiminnallaan edistää vieraita tarkoituseriä, vaan toiminnan on edistettävä kunnan perustehtävän toteuttamista. Objektiviteettiperiaatteen mukaisesti kunnan tulee toimia puolueettomasti ja asiallisesti.

Ihmisoikeu:

HE: Perustuslain 2 luvun perusoikeudet vaikuttavat kuntiin monin tavoin. Kunnat ovat osa julkista valtaa, jonka tehtävänä on perustuslain 22 §:n mukaan turvata perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

vähemmistö: kielelliset vähemmistöt.

4) KHO:2024:114, Aito avioliitto ry voitti oikeudessa

<https://finlex.fi/fi/oikeuskaytanto/korkein-hallinto-oikeus/ennakkopaatokset/2024/114>

KHO:

Asiassa ei ollut myöskään esitetty, että yhdistyksen toiminta kajoaisi perus- ja ihmisoikeuksiin tai että yhdistyksen osallistumisesta messuille olisi aiheutunut muutakaan sellaista haittaa, jonka ehkäisemistä olisi voitu pitää perus- ja ihmisoikeuksien kannalta hyväksyttävänä tavoitteena. Korkein hallinto-oikeus katsoi, ettei messujen järjestäjä ollut kumonnut asiassa syntynyttä syrjintäolettamaa.

[- -] (50). Yhdenvertaisuuslain 28 §:ssä on säädetty todistustaakan jaosta syrjintää koskeissa asioissa. Sen mukaan vireillepanijan on syrjintää koskevaa asiaa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa käsiteltäessä esitettävä selvitystä

seikoista, joihin vaatimus perustuu. Jos asiaa käsiteltäessä esitettyjen selvitysten perusteella voidaan olettaa syrjinnän kieltoa rikotun, vastapuolen on kumotakseen oletuksen osoitettava, että kieltoa ei ole rikottu.

(57) - - Messujen järjestäjien myöhemmin saaman negatiivisen palautteen määrä tai yleisön oletetut reaktiot eivät ole sellaisia seikkoja, joiden perusteella yhdistyksen [Aito avioliitto ry] kertaalleen hyväksytyn osallistumisen peruuttamiselle olisi edellä mainituissa olosuhteissa ollut yhdenvertaisuuslain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettu hyväksyttävä tavoite.

(58) Asiassa ei ole saadun selvityksen perusteella tullut esiin seikkoja, joiden perusteella OAJ ry:llä olisi ollut syytä epäillä, että yhdistys olisi aiheuttanut messuilla häiriötilanteita tai vaarantanut muuten tapahtuman turvallisuutta, eikä seikkoja, jotka olisivat osoittaneet yhdistyksen osallistumisen vaarantavan messujen onnistumisen. Ratkaisevana ei ole pidettävä messujen järjestäjien subjektiivista käsitystä asiasta. Korkein hallinto-oikeus toteaa, ettei OAJ ry ole esittänyt, että yhdistyksen toiminta kajoaisi perus- ja ihmisoikeuksiin tai että yhdistyksen osallistumisesta olisi aiheutunut muutakaan sellaista haittaa, jonka ehkäisemistä voitaisiin pitää yhdenvertaisuuslain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuna perus- ja ihmisoikeuksien kannalta hyväksyttävänä tavoitteena.

Jonkun mielen pahoittaminen tai somessa provosoidut tai aikaansaadut myrskyt eivät oikeuta siis syrjintää.

Johtopäätös:

Kun syrjinnältä suojataan jopa yhteisöjen välisissä suhteissa Yhdenvertaisuuslain perusteella, vielä enemmän kunnan tulee olla syrjimättä. Ja suoda kaikille toimijoille samanlaiset mahdollisuudet.

Kun kunta on antanut Setalle ja muille järjestöille mahdollisuuden Pride-kampanjaan ja liputtamiseen, kunnan tulee antaa vastaava mahdollisuus myös muille halukkaille yhdistyksille niiden laillisessa toiminnassa. Aito avioliitto ry -yhdistys edistää perheiden syntymistä, joissa lapsilla on biologinen isä ja äiti kasvattamassa heitä, ja siten edesauttaa Suomen yhtä suurinta ongelmaa, joka uhkaa eläkkeitä ja hyvinvointivaltiota: syntyvyyden valtava alentuminen.

Seta internetissä:

Suomessa Pride-tapahtumia järjestettiin viime vuonna 56 paikkakunnalla. Pride-tapahtumia järjestävät niin sateenkaarijärjestöt, aktiiviset kansalaiset kuin kunnatkin. Pride-järjestäjillä on paljon osaamista, josta on nyt koottu Pride-järjestäjien muistilista. <https://seta.fi/2025/03/12/tukea-pride-tapahtuman-jarjestamiseen/>

“Suurin osa Suomen Prideistä järjestetään vapaaehtoisvoimin. Pride kenttä on verkostoutunut paikallisesti, ja Seta myös koordinoi valtakunnallista Pride-järjestäjien verkostoa. <https://seta.fi/2025/03/12/tukea-pride-tapahtuman-jarjestamiseen/>

Akaa Pride ry esim. on Setan jäsenjärjestö. <https://seta.fi/tue/liity-akaa-pride-ry/>

Voinee sanoa, että Seta on vahvin järjestö Pride-tapahtumien takana.

Politiikkaan ja yhteiskunnalliseen toimintaan kuuluvat vastakkaiset mielipiteet.

Oikeus olla eri mieltä on vahvistettu myös tapauksessa KHO:2020:97.

5) Syrjiikö:

Järjestö, joka ajaa Suomen kielelle vahvempaa asemaa? Ei syrji.

Järjestö, joka vastustaa maahanmuuttoa? Ei syrji.

Järjestö, joka sanoo, että Suomessa ei ole järkevää pitää asuttuna joka kolkkaa. Ei syrji

Järjestö, joka ajaa vammaisten etuisuuksien leikkaamista taloussyistä. Ei syrji.

Järjestö, joka ajaa X:n kuntaan mahdollisimman paljon tuulivoimaa välittämättä kahden kilometrin etäisyydestä asutukseen? Ei syrji, vaikka se voisi synnyttää ahdistusta niissä, joiden asumisviihtyvyyys heikkenisi.

Puolue (vihreiden Harjanne), joka esittää, että eläkkeitä tulisi leikata. Ei syrji.

Media tai puolue, joka nostaa esille, että maahanmuuttajissa on muuta väestöä enemmän seksuaalirikoksiin syyllistyneitä tai tietyiltä alueilta Suomeen muuttaneissa työttömiä. Ei syrji.

6) Juha Mäenpää

YLE 28.3.2025 <https://yle.fi/a/74-20152479>

Kansanedustaja Juha Mäenpää poistettiin Provinsista – kolme sai syrjäntäsytytteet.

Vakuudeksi

Esko Nurminen

varatuomari